

»Kirves on työkalu hakata puita»

Havaintoja ensimmäisen infinitiivin lyhyemmän muodon käytöstä

Ilkka Savijärvi

Ensimmäisen infinitiivin lyhyemmällä muodolla on suomen kielessä useita erilaisia tehtäviä: se voi olla lauseessa subjektina, attribuuttina, objektina ja joskus adverbialinakin. Aivan moitteeton on esim. lause *Tämä on yksi tapa mitata menestymistä*. Sen sijaan otsikkoon valittua esimerkkiä **Kirves on työkalu hakata puita* ei voitane hyväksyä, vaikka myös siinä infinitiivi on substantiivin attribuuttina. Infinitiiviattribuutin samoin kuin -subjektin ja -objektin käytöllä onkin monia rajoituksia, mutta näitä rajoituksia ei esim. koulukieliopissa ole lainkaan esitetty. Myöskään kielenoppaissa ei tähän kysymykseen ole liiemmästi kiinnitetty huomiota. Saarimaa tosin mainitsee epäsuomalaisesta ensimmäisen infinitiivin käytöstä (Kielenopas s. 147, 154, 166, 171) selvittämättä kuitenkaan, miksi hänen esittämänsä infinitiivimuodot ovat epäsuomalaisia. Kettunen puolestaan on pyrkinyt vähättelemään Saarimaan huomautuksia (Hyvää vapaata suomea s. 145, 150, 163, 166), vaikka hän toisaalta on valmis myöntämään mainittujen esimerkkien epäluontevuuden. Suppeammissa kielenoppaissa tähän kysymykseen ei ole puututtu.

Äidinkielen opettaja joutuu kuitenkin tavan takaa tekemisiin sellaisten infinitiivien kanssa, joita ei voi pitää luontevina. Seuraavat esimerkit ovat peräisin ylioppilaiden harjoitusaineista, abiturienttien aineista sekä sanoma- ja aikauslehdistä. Esimerkit on ryhmitelty sen mukaan, minä lauseenjäsenenä ensimmäistä infinitiiviä on käytetty.

1.1. Ensimmäinen infinitiivi subjektina

- 1) Elämänjanoisena ja rakkaudennälkäisenä *päästä* hienoihin salonkeihin kaunis ylhäisönainen suojelejanaan oli se, mitä Balzac nuorena Pariisilta halusi.
- 2) *Olla* johtavassa asemassa merkitsi tuohon aikaan ennen kaikkea käskyen noudattamista.
- 3) Yhdistyneen arabitasavallan etuihin kuuluu *säilyttää* edes jonkinlaiset suhteet myös Yhdysvaltoihin.
- 4) Murdochin kompromissi on *esittää* asiat herkin muodoin.

- 5) Brod huomauttaa, että eräs juutalaisen opin pääkohta on *hyväksyä* tahdon vapaus.
- 6) Etsikkoajalla selviää monelle se, mikä hyöty on *kuulua* kirkkoon.
- 7) Välttämättömyys on Iris Murdochin mielestä *saavuttaa* ymmärtämisen taso.
- 8) Franzénille oli lopulta Jumalan johdatusta *joutua* Ruotsiin.
- 9) Yhteisenä piirteenä näille hengille oli *esiintyä* vain öiseen aikaan.
- 10) Romaanin runkona on *kuvata* Scobien suhdetta naisiin.

Lauseoppien mukaan ensimmäistä infinitiiviä käytetään subjektina eräiden yksipersoonaisten verbi-ilmausten ohessa (myös yksipersoonaisesti käytetyn *olla*-verbin ohessa). Infinitiivi on kuitenkin siinä määrin verbin luonteinen, ettei se voi aloittaa lausetta. Tavallisestihan suomen kielen lauseen ensimmäinen jäsen on nomini, ei verbi. Tämän vuoksi esimerkit 1) ja 2) ovat epäluontevia. Predikaatin jäljessäkään infinitiivisubjekti ei ole paikallaan, ellei predikaattiverbiä ole käytetty yksipersoonaisesti. Kolmannen esimerkkilauseen verbi *kuulua* ei ole tässä yhteydessä yksipersoonainen, vaan pikemminkin se rinnastuu esim. verbiin *sisältyä*. Esimerkeissä 4—7 on infinitiivisubjektin lisäksi substantiivinen predikatiivi (*kompromissi, pääkohta, hyöty, välttämättömyys*). Substantiivisen predikatiivin yhteydessä infinitiivisubjekti on luonteva silloin, kun predikatiivina olevan substantiivin voidaan katsoa vastaavan ns. modaalista verbiä substantiivien kategoriassa (ks. Paavo Siro, Suomen kielen lauseoppi s. 101). Luontevia ovat esim. lauseet *Hänen asiansa on pyyttää anteeksi = Hänen tulee, sopii* tms. *pyyttää anteeksi. Minun on määrä lähteä = Minun täytyy lähteä* jne. Tällaisena predikatiivina voi olla esim. *asia, ilo, määrä, pyrkimys, tapa, tarkoitus, tehtävä, velvollisuus*. Mainitsemiäni esimerkkilauseiden predikatiivit — *kompromissi, pääkohta, hyöty, välttämättömyys* — eivät näytä olevan edellisiin rinnastettavissa, ja siksi niiden yhteyteen ei myöskään luontevasti sovi infinitiivisubjekti. Tilannetta ei paranna se, että korvataan nominatiivi essiivillä, ts. predikatiivi predikatiiviadverbiaalilla (esimerkit 9 ja 10). — Partitiivimuotoisen predikatiivin yhteydessä infinitiivisubjekti on luonteva esim. seuraavissa: *On päätöntä uhkarohkeutta lähteä noin heikolle jälle. On nimittäin turhuutta ja sulaa hulluutta yrittää varsiteitten aukaisemista tuollaisella jumalanilmalla. Ei ole totisesti leikkiä tulla uutena opettajana sellaiseen kouluun.* (Esimerkit ovat Penttilältä ja Sirolta.) Näissä tapauksissa predikatiivi varsin selvästi painottaa suhtautumista infinitiivin ilmaisemaan tekemiseen; predikatiivi voitaisiin jopa korvata adjektiivilla: *on uhkarohkeata lähteä, hullua yrittää, helppoa tulla* jne. Sen sijaan 8. esimerkkilauseen predikatiivilla *johdatus* ei ole näitä ominaisuuksia, joten sen yhteyteen infinitiivisubjekti ei sovi.

Ensimmäisen infinitiivin asemesta voidaan useissa tämän ryhmän esimerkkilauseissa käyttää *-minen*-loppuista nominia: *Johdattavassa asemassa oleminen mer-*

kiitsi ennen kaikkea käskyjen noudattamista (tai: Johtava asema merkitsi . . .). Yhdistyneen arabitasavallan etuihin kuuluu suhteiden säilyttäminen. Murdochin kompromissi oli asioiden esittäminen herkin muodoin. Juutalaisen opin pääkohta on tahdon vapauden hyväksyminen. Myös eräät muut johdokset voivat tulla kysymykseen: Pääsy salonkeihin oli nuoren Balzacin suurin toive. Romaanin runkona on kuvaus Scobien suhteesta naisiin jne. Joissakin tapauksissa on yksinkertaisinta muuttaa predikatiivi adjektiiviseksi ja jättää infinitiivi ennalleen: Välttämätöntä on saavuttaa ymmärtämisen taso. On hyödyllistä kuulua kirkkoon jne.

1.2. Ensimmäinen infinitiivi attribuuttina

- 1) Kristillisyys on vain yksi ideologia löytää elämälle tarkoitus.
- 2) Klassillinen filologia ilmeisesti on oma erityinen koulukuntansa *asenmoitua* tietämiseen.
- 3) Romaanin keskeinen teema on päähenkilön kamppailu *yrittää* ymmärtää ja elää taipumattoman myytin mukaan.
- 4) Palveleva puhelin on kirkon uusi työmuoto *auttaa* ahdistuneita ihmisiä.
- 5) Avioliiton solmimiseen oli Marian puolelta syynä viehäytys *päästä* eksootiseen paikkaan.
- 6) Samana vuonna alkoi Joycen kamppailu löytää kustantaja novellikokoelmalleen.
- 7) Pakkarapautuminen perustuu veden ominaisuuteen *laajentua* lämpötilan muuttuessa.
- 8) Faulknerin romaanit edustavat nykyajan ihmisen tietoista kamppailua *tulla* esiin epävarmuuden tilasta.
- 9) Saksalaiset ja englantilaiset finanssiyhtymät olivat yhteistoiminnassa pyrkineet etsimään keinoja *ratkaista* Venezuelan kiista.

Näissä esimerkkilauseissa ensimmäistä infinitiiviä on käytetty substantiivin attribuuttina. Infinitiiviattribuutti onkin luonteva silloin, kun sen pääsanana ilmaisee tilaisuutta, mahdollisuutta, kykyä, halua, aikomusta, yritystä, käskyä, lupaa, oikeutta, velvollisuutta, keinoa yms. Lisäksi pääsanana pitäisi sisältää jotakin tulosijaa sallivaa tai vaativaa — onhan ensimmäinen infinitiivi vanha latiiivi (ks. Aarni Penttilä, Suomen kielioppi s. 490). Esim. *Minulla on halu, lupa, oikeus, valta* jne. *lukea* = *lukemiseen*. Mutta semmoiset pääsanat kuin *ideologia*, *koulukunta*, *työmuoto*, *ominaisuus* eivät ole edellisiin verrattavissa: ne eivät vaadi tai edes salli tulosijaa. Toinenkin seikka on syytä panna merkille: luontevissa tapauksissa infinitiiviattribuutin pääsanana on usein deverbaalijohdos. Esim. *Minulla on aikomus lukea* = *Minä aion lukea*. *Hänellä on kyky toimia välittäjänä* = *Hän kykenee toimimaan välittäjänä*. Kuitenkaan sellaiset deverbaalijohdokset kuin *kamppailu* tai *viehäytys* eivät tunnu sopivan infinitiivi-

attribuutin pääsanoiksi; niihin ei tulosija luontevasti liity (ei **kamppailu johonkin*, vaan *kamppailu jostakin*, ei **viehätyt johonkin*, vaan esim. *jonkin viehätyt*). Erikseen on vielä tarkasteltava viimeistä esimerkkiä. Se vaikuttaa epäluontevalta, vaikka toisaalta on pidettävä täysin hyväksyttävänä esim. lausetta *Saksalaisilla oli keinoja ratkaista V:n kiista*. Oikein käytetyn infinitiiviattribuutin pääsanahan ilmaisee mm. keinoa, mahdollisuutta tai tilaisuutta. Hyväksyttäviltä tuntuisivat myös seuraavantapaiset, rakenteeltaan 9. esimerkkiä muistuttavat lauseet: *Pyrimme antamaan heille mahdollisuuden selviytyä yhdellä kertaa. He pyrkivät etsimään tilaisuutta jättää meidät*. Miksi mahdollisuus ja tilaisuus kelpaavat, mutta keino ei? Ongelma ratkeaa, kun muistetaan, että sana *keino* tarkoittaa paitsi 'mahdollisuutta' myös 'menettelytapaa', jopa 'tietä, polkua'. Mainitsemassani esimerkkilauseessa onkin kysymys nimenomaan konkreettisesti toimenpiteestä, ei pelkästä mahdollisuudesta. Mutta tässä konkreettisesti merkityksessään *keino* ei sovi infinitiiviattribuutin pääsanaksi sen paremmin kuin esim. *tie* tai *polku*. (Vrt. *Ratkaisuun päästään useita eri teitä*, mutta ei: **He etsivät tietä ratkaista tämä kiista*.)

Myös attribuuttitapauksissa on usein syytä vaihtaa epäluonteva infinitiivi -minen-johdokseen. Esim. *Samana vuonna alkoi kamppailu kustantajän löytämiseksi. Saksalaiset etsivät keinoja kiistan ratkaisemiseksi*. Toisinaan taas sivulauseattribuutti (relatiivilause tai *että*-lause) on infinitiiviä luontevampi: *Palveleva puhe-
lin on uusi työmuoto, jolla kirkko pyrkii auttamaan ahdistuneita ihmisiä*. *F:n* romaanit kuvaavat kamppailua, jonka avulla ihminen pyrkii esiin epävarmuuden tilastaan. Pakkasrapautuminen perustuu siihen veden ominaisuuteen, että se laajenee lämpötilan muuttuessa.

1.3. Ensimmäinen infinitiivi objektina

- 1) Ja hän nautti *lyödä* — jumalauta, kuinka hän nautti näyttää noille rääväsuille.
- 2) Dickens rakastaa *käyttää* vastakohtia taidekeinona.
- 3) Miten on sovittu *jatkaa* Ranskan ja Länsi-Saksan välisiä neuvotteluja?
- 4) Teatterin tehtäväksi Turcka katsoi *tutkia*, mikä olisi . . .
- 5) Kirjallisen Kuukauslehden tehtäväksi ilmoitettiin *tarkastella* yhteiskunnallisten ja poliittisten aiheiden lisäksi myös kotimaista kirjallisuutta.

Mainitsemiäni esimerkklauseiden predikaatit (*nauttia*, *rakastaa*, *sopia*, *katsoa*, *ilmoittaa*) ovat transitiivisia, joten ne voisivat saada objektin. Sellaisia verbejä, joihin infinitiivi objektina liittyy, ei kuitenkaan ole kovin paljon. Infinitiiviobjekti tuntuu luontevalta, jos sen pääsana (transitiivinen, joskus myös intransitiivinen verbi) ilmaisee mahdollisuutta, tahtomista, uskaltamista, oivaltamista, alkamista tai aikomista. Esim. *Saatan sanoa kaiken. En rohjennut lähteä*.

Aion tulla huomenna jne. Lisäksi on mainittava verbit *antaa, sallia, käskää*, joihin usein liittyy objektina ns. infinitiivirakenne, esim. *Annoin hänen jäädä*. Yhdessä adverbiaalain kanssa voivat eräät muutkin verbit (tav. jonakin pitämistä tai joksikin katsomista ilmaisevat) saada infinitiiviojektin. Esim. *Pidin viisaimpana pysyä vaii. Katson tehtäväkseni tutkia tätä kysymystä*. Tällöin kuitenkin infinitiivin subjektipersoonaa on yleensä sama kuin hallitsevan lauseen subjekti. (Ks. Penttilä, Suomen kielioppi s. 482—484; Siro, Suomen kielen lauseoppi, s. 95.) Neljäs ja viides esimerkkilause ovat tätä tyyppiä, mutta ne eivät täytä mainittuja ehtoja. — Luontevaan ilmaisuun päästään jälleen nominijohdosta käyttäen: *Hän nautti lyömisestä. D. rakastaa vastakohtien käyttämistä taidekeinona. Lehden tehtäväksi ilmoitettiin poliittisten aiheiden tarkastelu*.

2. Kielenkäyttäjien testaus

Edellä luettelemani esimerkkilauseet voidaan kaikki tuomita huonoiksi, epäluonteviksi tai epäsuomalaisiksi sillä perusteella, että niissä on käytetty ensimmäisen infinitiivin lyhyempää muotoa suomen kielen lauseopin säännöistä poikkeavasti. Mutta saatetaan tietenkin kysyä, onko ylimalkaan syytä pitää kiinni sellaisista ohjeista, joita ei tunneta ja joita ei ehkä paljonkaan noudateta. Selvittääkseni, mitä pidetään hyväksyttävänä ja mitä ei, laadin piehköön testin, johon kuului 24 ensimmäisen infinitiivin sisältävää virkettä (9 subjektitapausta, 10 attribuuttitapausta ja 5 objektitapausta). Testattavien oli määrä vastata, (1) ovatko lauseiden alleviivatut sananmuodot — mitkään muut sanat eivät saaneet vaikuttaa — kielipöillisesti (= K) virheettömiä = A, hyväksyttävissä = B, virheellisiä = C ja (2) ovatko ne tyylillisesti (= T) luontevia = A, hyväksyttävissä = B, epäluontevia = C. Testiryhmiä oli neljä (I = 20 suomen kielen opiskelijaa, jotka eivät yliopistossa olleet vielä suorittaneet mitään kielioopin tenttejä; II = 40 cum laude approbatur- ja laudatur-tason englannin kielen opiskelijaa; III = 27 abiturienttia ja IV = 33 teknillisen koulun 3. luokan oppilasta, joille äidinkieltä oli viimeksi opetettu kansallais- tai keskikoulussa). Testin esimerkkilauseet ovat osaksi samoja kuin edellä luettelemani, mutta eräissä tapauksissa niitä on yksinkertaistettu, jotta muiden virheiden ja kömpelyyksiä vaikutus testattavien kannanottoihin olisi jäänyt mahdollisimman vähiin. Esimerkin edessä oleva järjestysnumero osoittaa kunkin lauseen paikan testissä. Joukossa on myös useita täysin moitteettomia infinitiivi-ilmauksia.

3. Testin tulosten tarkastelua

3.1. Ensimmäinen infinitiivi subjektina

Lause 1: Hänen tapansa on *puhua* avoimesti.

Lause 16: Hänen asiansa on *pyytää* anteeksi.

		I ryhmä			II ryhmä			III ryhmä			IV ryhmä		
		A %	B %	C %	A %	B %	C %	A %	B %	C %	A %	B %	C %
1	K	70	30	—	50	40	10	67	22	11	85	6	9
	T	45	40	15	40	50	10	59	29	11	67	30	3
16	K	100	—	—	83	17	—	70	26	4	70	24	6
	T	70	30	—	80	17	3	82	15	4	75	18	6

Esimerkkilauseissa 1 ja 16 on infinitiivisubjektia käytetty lauseopin sääntöjen mukaisesti. Myös valtaosa kaikista testattavista piti näitä esimerkkejä kieliopillisesti virheetöminä. Luontevuuden kannalta lausetta 1 kuitenkin pidettiin paljon huonompana kuin lausetta 16. Tämä ero johtunee siitä, että käyttäminen yleisemmin rakennetta *jollakin on tapana* kuin rakennetta *jonkun tapa on*.

Lause 10: Johtajan kompromissi oli *esittää* asia hienotunteisesti.

Lause 20: Sanokaa, mikä hyöty on *kuulua* kirkkoon.

		I			II			III			IV		
		A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
10	K	10	55	35	28	47	25	22	63	15	42	33	24
	T	5	55	40	28	45	28	22	59	19	52	33	15
20	K	15	55	30	17	45	38	41	37	22	42	33	24
	T	15	40	45	25	32	43	29	41	29	52	36	12

Esimerkeissä 10 ja 20 on nominatiivimuotoinen substantiivinen predikaatti (samoin kuin esimerkeissä 1 ja 16); subjektiksi on siis käsitettävä infinitiivi. Testiryhmä I piti näitä infinitiivejä jokseenkin virheellisinä ja epäluontevina. Sen sijaan ryhmät II ja III olivat kovin epäröivällä kannalla: hylkääjiä ja hyväksyjä on suunnilleen saman verran. Ryhmä IV puolestaan piti infinitiiviä tässäkin tapauksessa hyväksyttävänä, joskaan ei yhtä hyvänä kuin esimerkeissä 1 ja 16. Tämän perusteella voimme sanoa, että kielenkäyttäjien on vaikeata erottaa epäluontevat infinitiivit luontevista lausetyypissä predikaatti + *olla* + infinitiivisubjektin. Vaikeuden syy on varmaan siinä, että tällainen lausekaava hyvin usein sisältää täysin moitteettoman infinitiivisubjektin.

Lause 3: Yhteisenä piirteenä näille hengille oli *esiintyä* vain öiseen aikaan.

Lause 24: Romanin runkona on *kuvata* Scobien suhdetta naisiin.

		I			II			III			IV		
		A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
3	K	20	40	40	15	28	57	11	33	55	45	16	18
	T	5	60	35	17	43	40	11	48	41	36	52	12
24	K	20	25	55	15	32	53	15	59	26	42	36	21
	T	15	35	50	17	30	53	11	37	52	40	30	30

Nämä esimerkkilauseet ovat tyyppiä predikatiiviadverbiaali + *olla* + infinitiivisubjektiksi. Edellisen esimerkkiparin nominatiivimuotoinen lauseenjäsän on tässä vaihtunut essiiviksi, ts. predikatiivin asemesta on käytetty predikatiiviadverbiaalia. Kieliopillisesti nämä lauseet ovat helpompia jäsentää kuin nominatiivitaupaukset, sillä ainoa subjektiksi kelpaava muoto on nyt infinitiivi. Yllättävää on kuitenkin se, että esimerkeissä 10 ja 20 infinitiivisubjektia pidettiin luontevampana ja oikeampana kuin lauseissa 3 ja 24, jotka testiryhmissä I, II ja III hylättiin sekä virheellisinä että epäluontevina. Lisäksi on huomattava, että lauseessa 24 infinitiivisubjektia pidettiin jonkin verran huonompana kuin lauseessa 3. Tähän eroon vaikuttanee se, että 24. esimerkkilause on vaikeampi korjata luontevaksi kuin 3:s.

Lause 22: Franzénille oli lopulta Jumalan johdatusta *joutua* Ruotsiin.

		I			II			III			IV		
		A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
22	K	10	30	60	10	52	38	11	41	48	18	48	33
	T	—	45	55	17	45	38	11	37	52	15	48	36

Tässä esimerkkilauseessa on partitiivimuotoinen predikatiivi. Infinitiivisubjektia pitivät kaikki ryhmät epäluontevana ja virheellisenä, ja ryhmien väliset erotkin ovat verraten pienet. Ehkä kuitenkin on syytä panna merkille se, että ryhmien keskinäinen järjestys on hiukan poikkeuksellinen: ryhmät II ja IV pitävät tätä esimerkkiä huomattavasti luontevampana kuin ryhmät I ja III, ts. monet englannin lukijoistakin näkyvät rinnastavan partitiivimuotoisen predikatiivin yhteydessä olevan infinitiivisubjektin nominatiivi- ja essiivitaupauksiin (esimerkit 10 ja 20, 3 ja 24).

Lause 2: *Olla* johtavassa asemassa merkitsi ennen kaikkea käskyjen noudattamista.

Lause 11: *Päästä* hienoihin salonkeihin oli nuoren Balzacin suurin toive.

		I			II			III			IV		
		A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
2	K	—	15	85	—	38	62	—	29	71	21	40	40
	T	—	20	80	3	22	75	—	4	96	12	40	48
11	K	5	20	75	5	48	48	—	45	55	21	40	40
	T	10	10	80	17	32	50	4	33	63	21	40	40

Kaikki testiryhmät pitivät lausetta aloittavaa infinitiivisubjektia virheelisenä ja epäluontevana; eniten hyväksyjä on jälleen IV ryhmässä. Esimerkkilauseessa 11 oleva infinitiivisubjektiksi katsottiin erityisesti ryhmässä II ja III sekä kielipollisesti että tyylillisesti paremmaksi kuin 2. lauseen infinitiivisubjektiksi. Tähän eroon lienee vaikuttanut se, että 11. lause on lähempänä täysin hyväksyttäviä tapauksia: sen predikaattina on *olla*-verbi, ja se korjautuu jonkin verran jo sanajärjestyksestä muutettaessa. Sen sijaan 2. esimerkkilause ei parane sanajärjestyksestä vaihtaen; siinä luontevaan lopputulokseen päästään vain siten, että korvataan infinitiivi jollain toisella ilmauksella. Kaikkien ryhmien mielestä lauseenalkuinen infinitiivisubjektiksi oli epäluontevin ja häiritsevin tässä esillä olleista subjektitapauksista.

3.2. Ensimmäinen infinitiivi attribuuttina

Lause 9: Minulla on useita tapoja *selvitä* tästä.

Lause 6: Husseinilla on taito *toimia* välittäjänä.

		I			II			III			IV		
		A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
9	K	85	15	—	78	17	5	67	26	7	40	48	12
	T	80	15	5	65	32	3	82	11	7	48	40	12
6	K	85	15	—	78	22	—	93	7	—	85	12	3
	T	75	20	5	75	20	5	93	7	—	70	24	6

Esimerkeissä 9 ja 6 on infinitiiviattribuuttia käytetty lauseopin sääntöjen mukaisesti. Myös valtaosa kaikista testiin vastanneista piti näitä lauseita virheettöminä ja luontevina.

Lause 7: Nasserilla oli itseoikeutettu asema *toimia* arabien johtajana.

		I			II			III			IV		
		A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
7	K	60	25	15	45	38	17	70	26	4	70	27	3
	T	50	30	20	35	35	30	52	37	11	42	55	3

Tämä esimerkkilause on rakenteeltaan 6:nnen kaltainen: kumpikin on tyyppiä om. adessiivi + *olla* + subjekti + infinitiiviattribuutti. Vaikka nämä lauseet olivat testissä peräkkäin, katsottiin 7:s kaikissa ryhmissä sekä kieliopillisesti että tyylillisesti paljon huonommaksi kuin 6:s. (Parhaiten eron näkyy havainneen II ryhmä — englannin lukijat.) Lausetta *Nasserilla oli asema toimia johtajana* tuskin voidaankaan pitää kieliopillisesti täysin hyväksyttävänä: attribuutin pääsana *asema* ei tunnu luontuvan tulosijan yhteyteen (»jollakin on asema johonkin»). Joka tapauksessa on myönnettävä, että nyt puheena oleva esimerkkilause on yksi hankalimmista — niin lähellä aivan moitteetonta se on.

Lause 21: Välikohtauksen syy oli nuorten halu *härnätä* poliisia.

Lause 19: Romaanin keskeinen teema on päähenkilön kamppailu *yrittää* ymmärtää ihmistä.

		I			II			III			IV		
		A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
21	K	85	10	5	78	20	3	74	22	4	45	40	15
	T	75	20	5	73	22	5	70	22	7	58	40	3
19	K	10	30	60	22	47	30	41	48	11	18	52	30
	T	5	40	55	10	45	45	19	52	29	18	55	27

Esimerkit 21 ja 19 ovat tyyppiä predikaatiivi + *olla* + subjekti + infinitiiviattribuutti; rakenteeltaan ne siis ovat jokseenkin samankaltaisia. Edellinen on kieliopillisesti moitteeton, ja se onkin kaikissa ryhmissä hyväksytty. Tosin hyväksyjien määrä laskee siirryttäessä ryhmästä I ryhmään IV. Jälkimmäinen esimerkki sen sijaan ei ole yhtä luonteva (vrt. s. 283). Tämän ovat kaikki ryhmät huomanneet, mutta varsinkin III ja IV ryhmän on ollut vaikeata ratkaista, onko infinitiiviattribuutti moitteeton vai ei. Vaikeus johtunee juuri siitä, että mainitunlainen lausekaava varsin usein sisältää täysin hyväksyttävän infinitiiviattribuutin. Sitä paitsi myös 19. lauseessa infinitiiviattribuutin pääsana on deverbaalijohdos.

Lause 13: Avioliiton solmimiseen oli syynä viehäytys *päästä* eksoottiseen paikkaan.

		I			II			III			IV		
		A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
13	K	20	45	35	35	32	32	41	41	19	33	42	24
	T	15	45	40	32	28	40	29	48	22	27	42	30

13. esimerkkilause on ollut yksi vaikeimmista: kaikki ryhmät ovat kovin epäröivällä kannalla, joskin I ryhmässä on hyväksyjä vähemmän kuin muissa. Rakenteeltaan tämä lause ei paljon poikkea 19:nneestä — predikaatiivi on vain korvattu predikaatiiviadverbiaalilla —, mutta vaikeutta on ilmeisesti lisännyt se, että infinitiiviattribuutin pääsana on tässä deverbali johdos *viehätys*, joka on voitu rinnastaa esim. sanoihin *viehtymys*, *halu*. (Vrt. Avioliiton solmimiseen oli syynä halu päästä eksoottiseen paikkaan.)

Lause 23: Tämä on yksi tapa *mitata* menestymistä.

Lause 18: Palveleva puhelin on kirkon uusi työmuoto *auttaa* ahdistuneita ihmisiä.

		I			II			III			IV		
		A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
23	K	75	20	5	75	17	8	67	29	4	58	30	12
	T	75	20	5	73	22	5	59	26	15	52	33	15
18	K	15	10	75	28	42	30	59	41	—	52	33	15
	T	10	30	60	20	40	40	52	33	15	61	27	12

Esimerkkilauseet 23 ja 18 ovat tyyppiä subjekti + *olla* + predikaatiivi + infinitiiviattribuutti. Edellinen on kielipolisesti moitteeton, jälkimmäinen ei (ks. s. 282). I ryhmä on eron huomannut, samoin II ryhmä — joskin huonommin —, mutta III ja IV ovat pitäneet näitä esimerkkilauseita täysin samanarvoisina. Tarvitaan siis hyvää kielivaistoa ja melkoisesti koulutustakin, ennen kuin voidaan sanoa, että infinitiiviattribuutti on luonteva, jos sen pääsana on *tapa*, mutta epäluonteva, jos sen pääsana on *muoto*. On myönnettävä, että monet tähän kuuluvat tapaukset ovat perin vaikeasti ratkaistavia. Kuitenkaan ei voida mennä siihen, että infinitiiviattribuutti aina tällaisissa lausetyypeissä hyväksyttäisiin. Varsin epäluonteva olisi esim. lause **Kirves on työkalu hakata puita*, vaikka se rakenteeltaan onkin edellisten kaltainen.

Lause 15: Samana vuonna alkoi kamppailu *löytää* kustantaja novellikokoelmalle.

Lause 8: Saksalaiset pyrkivät etsimään keinoja *ratkaista* Venezuelan kiista.

		I			II			III			IV		
		A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
15	K	10	5	85	3	12	85	15	29	55	15	36	48
	T	5	10	85	3	25	73	15	41	44	9	48	42
8	K	20	40	40	5	22	73	15	29	55	12	33	55
	T	10	30	60	17	20	62	7	33	59	12	58	30

Esimerkkilauseet 15 ja 8 poikkeavat varsin selvästi aikaisemmin mainituista: predikaattina ei enää ole *olla*-verbi. Kummankin lauseen infinitiiviattribuuttia useimmat vastaajat pitivät virheellisenä ja epäluontevana. Nämä olivat epäluontevista attribuuttitapauksista testattaville helpoimmat. 15. esimerkkilauseen infinitiiviattribuutti on katsottu paljon häiritsevämmäksi kuin 19:nneen, vaikka molemmissa on pääsanana *kamppailu*. Edellisessä vaikuttaa lisäksi myös predikaatti: *alkaa*-verbin yhteyteen ei yleensäkään tunnu sopivan luonteva infinitiiviattribuutti. (Vrt. **Samana vuonna alkoi halu, kyky, taito, valta* jne. *löytää kustantaja.*) Myöskään 8. esimerkkilauseeseen ei ole aivan helppoa keksiä pääsanana, johon luonteva infinitiiviattribuutti voisi liittyä (ks. kuitenkin s. 283).

3.3. Ensimmäinen infinitiivi objektina

Lause 17: Päätettäväksi katsottiin *tutkia*, miten teattereita hallitaan.

Lause 12: Lehden tehtäväksi ilmoitettiin *tarkastella* myös poliittisia kysymyksiä.

		I			II			III			IV		
		A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
17	K	15	50	35	30	43	27	15	48	37	52	33	15
	T	15	30	55	35	47	17	15	45	41	40	45	15
12	K	5	25	70	8	22	70	11	33	55	27	40	33
	T	10	10	80	12	22	65	7	33	59	21	24	55

Jälleen kaksi kovin yhdennäköistä esimerkkilauseetta, joita kuitenkin on kaikissa testiryhmissä pidetty aivan selvästi toisistaan poikkeavina: 12. esimerkki on hylätty ilman muuta; sen sijaan 17. esimerkki on ollut vastaajien mielestä huomattavasti parempi: II ja IV ryhmä olivat jopa valmiit hyväksymään sen. Ero johtunee tässäkin tapauksessa siitä, että 17. esimerkkilause on lähempänä täysin luontevaa kuin 12:s. Vrt. esim. *Viisaammaksi katsottiin tutkia, miten . . .* Onhan sitä paitsi mahdollista, että 17. lauseessa infinitiivin ja hallitsevan lauseen subjekti on sama persoona; sen sijaan 12. lauseessa on kysymys eri subjektipersoonista.

Lause 5: Emily ja Charlotte suunnittelivat *perustaa* oman koulun.

Lause 4: Ja hän nautti *näyttää* noille rääväsuille.

Lause 14: Dickens rakastaa *käyttää* vastakohtia taidekeinona.

		I			II			III			IV		
		A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
5	K	20	25	55	12	17	70	19	33	22	21	24	55
	T	10	30	60	10	40	50	11	48	41	24	45	30
4	K	5	35	60	8	27	65	19	41	41	33	33	33
	T	5	25	70	17	22	60	11	33	55	15	48	36
14	K	—	30	70	3	15	82	7	45	48	24	27	48
	T	5	10	85	5	22	73	4	29	67	12	36	52

Kaikkia näitä infinitiiviobjekteja on pidetty epäluontevina, joskin eri esimerkkilauseiden ja myös eri ryhmien kesken on huomattavia eroja. Ryhmien väliset poikkeavuudet ovat odotuksen mukaiset: hylkääjien määrä pienenee tasaisesti siirryttäessä I:stä IV ryhmään. Luontevimmaksi on katsottu 5. esimerkkilauseen infinitiiviobjekti. Sitä tuskin voidaan virheellisenä pitääkään, vaikka se aivan ilmeisesti tuntuu epäluontevalta. Esim. Nykysuomen sanakirja mainitsee lauseen *Vangit suunnittelivat karata*. Vaikeampaa on sen sijaan ratkaista, miksi tyyppi *rakastaa käyttää* on epäluontevampi kuin *nauttii näyttää*. Rakenteeltaanhan ne ovat jokseenkin identtiset. Syynä on nähtävästi semanttinen ero: *nauttia*-verbi sopii tekemisen yhteyteen, esim. *nauttia hiihtämisestä*, kun taas *rakastaminen* kohdistuu tavallisesti oloon tai asiaan, ei niinkään tekemiseen.

4. Loppukatsaus

Ensimmäisen infinitiivin lyhyemmän muodon käyttöä säätelevät normit jäävät eräiltä osin hämäräksi. Toisaalta on todennäköistä, ettei niitäkään ohjeita, jotka olisivat saatavissa, tarpeeksi hyvin tunneta. Tämän vuoksi lienee paikallaan vielä koota ne säännöt, joiden mukaisesti ensimmäisen infinitiivin lyhyempää muotoa olisi käytettävä.

1) Ensimmäisen infinitiivin lyhyempää muotoa käytetään lauseessa subjektina, attribuuttina, objektina ja adverbialina, mutta ei predikatiivina.¹

2) Ensimmäisen infinitiivin lyhyempää muotoa käytetään subjektina eräiden yksipersonaisten verbi-ilmausten ohessa. Kysymykseen tulevat (a) varsinaisesti yksipersonaiset verbit (pitää, täytyy, tarvitsee, tulee, kelpaa, sopii, onnistuu, auttaa, kannattaa yms.), (b) yksipersonaisesti käytetty *olla*-verbi, johon liittyy predikatiivi tai predikatiiviadverbiali ja (c) yksipersonaisesti käytetyt tunnetta ilmaisevat verbit (ilahduttaa, huvittaa, pelottaa, surettaa jne.)

¹ Siron mukaan kuitenkin infinitiiviä voisi pitää predikatiivina lausetyypissä *Olin tehdyä erehdyksen* (ks. Suomen kielen lauseoppi s. 104).

Huom. 1: Substantiivisen predikatiivin (tai predikatiiviadverbiaalin) yhteydessä infinitiivisubjekti on luonteva silloin, kun predikatiivina olevan substantiivin voidaan katsoa vastaavan ns. modaalista verbiä substantiivin kategoriassa, esim. *Hänen tehtävänsä on huolehtia postituksesta.* Predikatiivi (predikatiiviadverbiaali) painottaa suhtautumista infinitiivin ilmaisemaan tekemiseen.

Huom. 2: Subjektina oleva infinitiivi on suomen kielessä predikaatin jäljessä. Kuitenkin a-kohtaan liittyvä infinitiivi voi joskus aloittaa lauseen. Esim. *Renoutua täytyisi vanhojenkin. En millään viitsisi, mutta mennä pitää* jne.

3) Attribuuttina ensimmäinen infinitiivi on luonteva silloin, kun sen pääsanana merkitykseen sisältyy jotakin tulosijaa sallivaa tai vaativaa. Infinitiiviattribuutin pääsanana ilmaisee tilaisuutta, mahdollisuutta, kykyä, halua, aikomusta, yritystä, käskyä, lupaa, oikeutta, velvollisuutta, keinoa yms. Usein nämä sanat ovat deverbaalijohdoksia.

4) Ensimmäisen infinitiivin lyhyempää muotoa käytetään objektina määrittämään eräitä transitiivi- ja intransitiiviverbejä. Nämä verbit ilmaisevat tavallisesti a) *mahdollisuutta* (saada, saattaa, osata, mahtaa, taitaa, joutaa, jaksaa, voida, ennättää, ehtiä, keritä, tarjeta), b) *tahtoa* (haluta, tahtoa, pyytää, huolia, koettaa, yrittää, päättää), c) *uskaltamista* — *viitsimistä* (tohtia, uskaltaa, pelätä, juljeta, rohjeta, hirvetä, hävetä, kehdata, viitsiä, malttaa, raatsia, iljetä, arastella, arvata), d) *aikomista* — *alkamista* (aikoa, ajatella, suunnitella, uhata, luvata, alkaa, aloittaa), e) *oivaltamista* (huomata, oivaltaa, älytä, keksiä, ymmärtää, tietää, muistaa, unohtaa). On huomattava, että c-ryhmään luetaan myös rohkenemisen vastakohtaa merkitsevät verbit (pelätä) ja e-ryhmään muistamisen vastakohtaa merkitsevä verbi (unohtaa). Lisäksi on vielä mainittava verbit *antaa, sallia, käskää*, joihin tavallisesti liittyy ns. infinitiivirakenne objektina. *Huom.* Yhdessä adverbiaalinen kanssa voivat eräät muutkin verbit saada infinitiiviojektin. Esim. *Katsoin viisaammaksi lähteä. Hän otti tehtäväkseen noutaa paperit.* Tällöin yleensä predikaatti ilmaisee jonakin pitämistä tai joksikin katsomista ja infinitiivin subjektipersoonaa on sama kuin hallitsevan lauseen subjekti.

5) Adverbiaalinen ensimmäisen infinitiivin lyhyempi muoto ilmaisee mm. verbin tekemisen tarkoitusta. Esim. *Tämä huone on liian pieni kolmen asua. Isä toi omenoita lasten syödä.* Se voi myös vastata kysymykseen »minkä suhteen?». Esim. *Pidän sitä liian vaikeana ymmärtää.* Eräissä muissakin yhteyksissä ensimmäisen infinitiivin lyhyempää muotoa voidaan käyttää arverbiaalinen (ks. esim. Penttilä, Suomen kielioppi § 325). En kuitenkaan pidä niiden käsittelyä tässä tarpeellisena, koska ensimmäinen infinitiivi ei adverbiaalinen näy aiheuttavan kielenkäyttäjille vaikeuksia.

Kielenhuoltajalta vaaditaan valppautta nimenomaan silloin, kun ensimmäisen infinitiivin lyhyempi muoto esiintyy subjektina, attribuuttina tai objektina. Näissä tehtävissä sen käyttö pyrkii laajentumaan edellä lueteltujen normien rajoittaman alan ulkopuolelle. Sijamuodoissa taipuvan nominin asemesta

valitaan siis yhä useammin ensimmäinen infinitiivi. Monissa tapauksissa on mallina voinut olla vieras kieli; käännöksistähän suuri osa esimerkkimateriaalilistakin on peräisin. Verrattakoon vain esim. seuraavia suomen- ja englanninkielisiä lausepareja:

<i>Olla</i> johtavassa asemassa merkitsi ennen kaikkea käskyjen noudattamista.	<i>To be</i> in a leading position meant above all obeying the rules.
Johtajan kompromissi oli <i>esittää</i> asia hienotunteisesti.	It was the leader's compromise <i>to present</i> the matter tactfully.
Yhteisenä piirteenä näille hengille oli <i>esiintyä</i> vain öiseen aikaan.	A common feature of these spirits was <i>to appear</i> only at night.
Samana vuonna alkoi kamppailu <i>löytää</i> kustantaja novellikokoelmalle.	The struggle <i>to find</i> a publisher for the short stories began in the same year.
Romaanin keskeinen teema on päähenkilön kamppailu <i>yrittää</i> ymmärtää ihmistä.	The central theme of the novel is the hero's struggle <i>to try</i> to understand people.

Vieraiden kielten yksinomaisesta vaikutuksesta ei kuitenkaan ole kysymys. Se ettei infinitiiviä läheskään aina huomata virheelliseksi tai epäluontevaksi, osoittaa, miten helposti sen käyttö voi laajentua. Tämä on mahdollista juuri siksi, että ensimmäisellä infinitiivillä jo vanhastaan on suomen kielessä useita tehtäviä.

Vaikeusasteeltaan infinitiivitapaukset ovat hyvin erilaisia. Seuraavissa taulukoissa on otettu huomioon kokonaisuudet: prosenttiluvut osoittavat sen, missä määrin eri ryhmät ovat kyenneet havaitsemaan testissä esiintyneiden infinitiivisubjektien, -attribuuttien ja -objektien virheettömyyden ja luontevuuden (hyväksyttävissä tapauksissa) tai virheellisyyden ja epäluontevuuden (virheellisissä tapauksissa).

Infinitiivi subjektina (hyväksyttävät lauseet)

	Virheettömyys (K)			Luontevuus (T)		
	A %	B %	C %	A %	B %	C %
I ryhmä	85	15	—	58	35	8
II »	67	29	5	60	34	7
III »	69	24	8	71	22	8
IV »	78	15	8	71	24	5

Infinitiivi subjektina (epäluontevat lauseet)

	Virheettömyys (K)		
	A %	B %	C %
I ryhmä	11	34	54
II »	13	41	46
III »	14	44	42
IV »	33	38	29

	Luontevuus (T)		
	A %	B %	C %
	7	38	55
	18	36	47
	13	37	50
	33	40	28

Infinitiivi attribuuttina (hyväksyttävät lauseet)

	Virheettömyys (K)		
	A %	B %	C %
I ryhmä	83	15	2
II »	77	19	4
III »	75	21	4
IV »	57	33	10

	Luontevuus (T)		
	A %	B %	C %
	76	19	5
	72	24	5
	76	17	7
	57	34	9

Infinitiivi attribuuttina (epäluontevat lauseet)

	Virheettömyys (K)		
	A %	B %	C %
I ryhmä	23	26	52
II »	23	32	45
III »	40	36	24
IV »	33	37	29

	Luontevuus (T)		
	A %	B %	C %
	16	31	53
	20	32	49
	29	41	30
	28	48	24

Infinitiivi objektina (epäluontevat lauseet)

	Virheettömyys (K)		
	A %	B %	C %
I ryhmä	3	30	67
II »	6	21	72
III »	12	40	48
IV	28	29	42

	Luontevuus (T)		
	A %	B %	C %
	7	15	78
	11	22	66
	7	32	60
	18	41	40

Testin esimerkkilauseista ovat kielenkäyttäjille olleet helpoimpia infinitiivi-objektin sisältävät: niiden epäluontevuus on yleensä huomattu. Tähän on kuitenkin lisättävä, että myös lauseita 5 ja 17 pidettiin epäluontevina ja enimmäkseen virheellisinä, vaikka ne lauseopin sääntöjen mukaan jotenkuten voitaisiin hyväksyä. Vaikeampaa on jo ollut erottaa epäluonteva infinitiivisubjektin luontevasta. Kaikkein hankalimpia ovat olleet testin virheelliset infinitiiviattribuutit: vain I ja II ryhmä ovat huomanneet niiden häiritsevän.

Sen sijaan moitteettomia infinitiivisubjekteja ja -attribuutteja ei missään ryhmässä juuri erehdytty pitämään epäluontevina. Virheellisistä infinitiivisubjektista ja -attribuuttitapauksista ovat kielenkäyttäjille hankalimpia ne, joihin liittyy predikatiivi tai predikatiiviadverbiaali, siis tyypit *Hänen asiansa on pyyttää anteeksi* ja *Tämä on yksi tapa mitata menestymistä*. Eri ryhmien kesken ei tässä suhteessa ole ollut eroja: se mikä on ollut vaikea yhdelle ryhmälle, on ollut vaikea myös toisille. Mutta mitä enemmän kielellistä koulutusta on saatu, sitä paremmin on pystytty erottamaan epäluontevat infinitiivit luontevista; epäröivällä kannalla on kuitenkin kaikissa ryhmissä ollut noin kolmannes. Joka tapauksessa testi on tuonut esiin myös didaktisen näkökohdan: koska infinitiivitapaukset ovat vaikeusasteeltaan erilaisia, on opetus aloitettava helpoimmista lause-tyypeistä, ts. niistä, joissa virhe on häiritsevin.

Kieliopillista virheettömyyttä koskevaan testin osaan ei voi kovin paljon panna painoa, sillä vain suomen kielen opiskelijoilla on ollut mahdollisuus vastata siihen tietojensa perusteella. Sen testi kuitenkin näyttää, ettei luontevuuden ja kieliopillisen virheettömyyden välillä ole tässäkään tapauksessa minkäänlaista ristiriitaa: niitä infinitiivejä, joita on pidetty epäluontevina, on useimmiten pidetty myös kieliopillisesti virheellisinä.

Ensimmäisen infinitiivin käyttöön on syytä kiinnittää nykyistä enemmän huomiota. Kysymys ei ole pelkästään jonkin kieliopin kohdan oppimisesta, vaan ennen kaikkea tyyllitaidon kehittämisestä. Samalla on korostettava sitä, ettei vieraan kielen infinitiivimuotoa suinkaan aina käännetä suomeksi ensimmäisellä infinitiivillä, vaikka se olisikin vaivattomin ja helpoin tie.

Beobachtungen über die Verwendung der kürzeren Form des Inf. I im Finnischen

Ilkka Savijärvi

Die kürzere Form des Inf. I hat im Finnischen mehrere verschiedene Funktionen: sie kann im Satz als Subjekt, Attribut, Objekt und mitunter auch als Adverbiale stehen. Obwohl wir aber z.B. den Satz *Tämä on yksi tapa mitata menestymistä* (Dies ist eine Art, den Fortschritt zu messen) akzeptieren, kann der strukturmässig sehr ähnliche Satz **Kirves on työkalu hakata puia* (Die Axt ist ein Werkzeug Holz zu hacken) kaum gutgeheissen werden. Für die Verwendung der kürzeren Form des Inf. I existieren denn auch mehrere Beschränkungen, die jedoch z.B. in den Grammatiken für die Schulen überhaupt nicht angeführt werden. Die im Text zitierten Beispielsätze stammen aus Klausuren von Studenten, aus Aufsätzen von Abiturienten sowie aus Zeitungen und Zeitschriften. All diese Sätze können mit der Begründung als unnatürlich abgetan werden, dass der Inf. I in ihnen den grammatischen Regeln des Finnischen zuwiderlaufend verwendet wird. Um das Verhalten von Muttersprachlern zu den einzelnen Fällen der Infinitivverwendung zu klären, stellte ich einen kleineren Test zusammen mit 24 Sätzen, die einen Inf. I enthalten. Darunter befanden sich sowohl grammatische als auch ungrammatische Infinitivausdrücke. Die Testpersonen hatten zu antworten, ob die unterstrichenen Wortformen in den Sätzen (1) grammatisch (= K) fehlerlos (= A), einigermaßen akzeptierbar (= B) oder fehlerhaft (= C) sind und ob sie (2) stilistisch (= T) zutreffend (= A), einigermaßen akzeptierbar (= B) oder unzutreffend (= C) sind. Es gab vier Testgruppen (I = Gruppe von Studenten der Muttersprache, II = Gruppe von Studenten des Englischen, III = Gruppe von Abiturienten und IV = Gruppe von Schülern des Technikums).

Der Test zeigte, dass die Muttersprachler die richtigen Infinitivfälle leicht unterscheiden können. Einige der Syntax nach fehlerhafte Beispiele waren nach Meinung vieler Testpersonen ebenfalls zu akzeptieren. Die leichtesten Beispielsätze enthielten ein Infinitivobjekt: ihre Unrichtigkeit wurde allgemein bemerkt. Schwerer war es schon, ein richtiges Infinitivsubjekt von einem unrichtigen zu unterscheiden. Die fehlerhaften Infinitivattribute erwiesen sich jedoch als schwierigste Stelle im Test: nur Gruppe I und II konnte hier eine Unrichtigkeit feststellen, während die Antworten der Gruppe III und IV so ziemlich dem Zufall überlassen waren. Am meisten gezögert wurde in den Fällen von Infinitivsubjekt und -attribut, zu denen ein substantivisches Prädikativ oder Prädikativadverbiale gehörte, die Typen also *Hänen asiansa on pyytää anteeksi* (Es ist seine Sache, um Verzeihung zu bitten) und *Tämä on yksi tapa mitata menestymistä* (Das ist eine Art, den Fortschritt zu messen). In dieser Hinsicht gab es zwischen den einzelnen Gruppen keine Unterschiede: was für eine Gruppe schwer war, das fiel auch den anderen nicht leicht. Je mehr die Betroffenen jedoch sprachlich ausgebildet waren, umso besser konnten sie die nicht grammatischen Infinitive von den grammatischen unterscheiden.

In vielen Fällen liegt einer unrichtigen Infinitivkonstruktion irgendeine fremde Sprache als Muster zugrunde; das Beispielmateriale stammt ja auch grossenteils aus Übersetzungen. Es handelt sich jedoch nicht um den ausschliesslichen Einfluss einer fremden Sprache. Die Verwendung des Infinitivs hat auch deshalb eine expandierende Tendenz, weil diesbezügliche Konstruktionen im Finnischen von jeher die verschiedensten Funktionen haben.